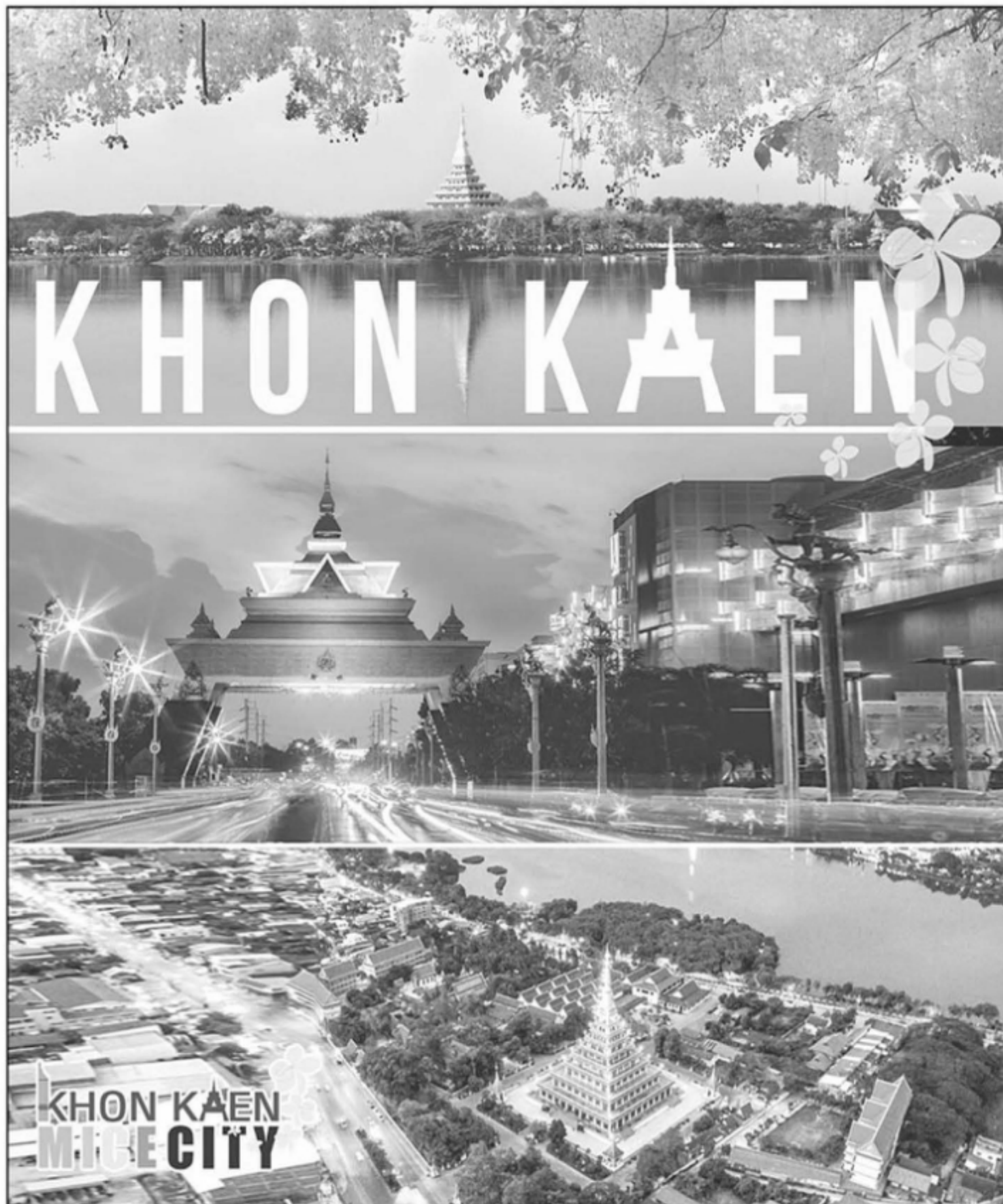

‘ขอนแก่นโมเดล : ต้นเรื่องและอนาคต’

“จุดเจ็บ” ของบางเรื่อง อาจนำไปสู่การคิดในอีกมิติ ด้วยมุมมองสร้างสรรค์ ก้าวข้ามเรื่องราวในอดีต มองภาพอนาคตร่วมกันของผู้คนในชุมชนนั้นๆ นับเป็นความกล้าหาญที่จะลุกขึ้นลงมือด้วยความอดทน เสียสละในบางเรื่อง เพื่อนำมาซึ่งอนาคตที่ทุกคนฝันถึง จึงเป็นการลงมือทำในวันนี้ให้เดิน-วิ่งไปถึง “ฝันที่เป็นจริง” ไม่ว่าหลัต้น คือ เรื่องเดียวกัน “ขอนแก่นโมเดล” ที่หลายคนเคยได้ยิน เคยพูดถึง มีที่มาและอนาคตที่ไปอย่างไร? ขอขยายคำตามข้อมูลของบุคคลต้นเรื่องให้ได้ฟังกันอย่างออกรสชาติ

ต้นเรื่อง : ขอเรื่องดีๆ ให้บ้านเกิด

ย้อนเหตุแห่งการชุมนุม ประท้วง เดินกลางถนน ในปี 2553 การเมืองร้อนระอุ สีเสื้อเหลือง-แดงระบอบ จนถึงขั้นบุกเผา

ศาลากลางหลายจังหวัดในภาคอีสาน รวมทั้ง “ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น” กลุ่มนักธุรกิจ คนรุ่นใหม่ เริ่มวิตกกังวลกับสภาพบ้านเมือง ที่จะต้องรับชะตากรรมแบบนี้ไปอีกนานเท่าไร?

เป็นความทุกข์ใจ กังวลใจ พวกเขาเริ่มคุยกัน วิเคราะห์หามุมต่างๆ ที่ตกกระทบลงมาของประเทศไทย พวกเขาพบว่า ปัญหาหลักของประเทศคือ งบประมาณแผ่นดิน ที่จัดวางทับถมปีแล้วปีเล่า หนี้ของประเทศสูงขึ้นทุกปี การลงทุนกระจุกเพียงในเมืองหลวง เมืองใหญ่ บางคำพูดหลุดออกมา เช่น งบประมาณ หากเมืองหลวง/เมืองใหญ่ ไม่ได้ ก็อย่าหวังว่าจังหวัดอื่นจะได้ ...

อีกเรื่องที่ถูกหยิบมาคุยกันคือ เรื่องการประชุมสัญจรของ ครม. ที่ไปจังหวัดไหนๆ ก็มักจะมีการขงเรื่องเข้าขอรับการอนุมัติโครงการต่างๆ ในพื้นที่นั้นๆ มันเหมือน “คนบ้านนอกซื้อหวย” คือ ทำให้มีความหวัง แต่โอกาสถูกหวยรวยเบอร์มีสักกี่รายกันเชียว หลายเรื่องไม่ได้รับการตอบสนองจากภาครัฐ จึงพบว่าไม่น่าจะเป็นที่พึ่งได้นักการเมืองอาจไม่ได้ทำเพื่อประชาชนอย่างที่ปากขยับหาเสียง

คุยกันไปมา ใช้เวลาผ่านไป 2 ปี “ฟางเส้นสุดท้าย” จึงขาดลง หลังจากที่พัก ที่พิจารณาแล้ว ล้วนสิ้นหวัง พวกเขาเริ่มลงคุยกัน ขอเรื่องดีๆ ให้บ้านเกิดของตัวเองบ้าง พวกเขาเป็นศิษย์เก่า มข. การศึกษาช่วยให้พัฒนาคน มหาวิทยาลัยขอนแก่น-สถาบันการศึกษา ช่วยสร้างความมั่นใจ เป็นทางเสียด้านวิชาการ ว่าพวก

เขาคิดอย่างมีหลักการ บนฐานของความรู้ ที่ไม่เพียงคิดในมุมของนักธุรกิจท้องถิ่น มุมของพวกเขาก็เปิดกว้างขึ้นกว่าเดิม

รวมพลัง 20 นักธุรกิจชาวขอนแก่น

นักธุรกิจรุ่นใหม่ รุ่นลูก-หลานของคนจีน จากยุคมาตั้งรกรากในเมืองขอนแก่น เมื่อราวกว่า 30-40 ปีก่อน เมื่อบ้านเมืองเดินทางมาถึงรุ่นพวกเขา คนกลุ่มนี้จึงกลายเป็นพลังสำคัญ ที่พูดคุยกันช่วยกันคิด “แผนพัฒนา” จังหวัดของพวกเขาเอง จึงเริ่มเป็นที่มาของคำว่า “ขอนแก่นโมเดล” อย่างเป็นทางการเมื่อ 4 ปีก่อน

เพื่อทำการนี้อย่างยั่งยืน เป็นรูปธรรม นักธุรกิจกลุ่มนี้ วัยระหว่าง 30-55 ปี รวบรวมแนวคิดที่ตกผลึก เรื่องอนาคตของบ้านเกิดตัวเอง ตกลงใจร่วมลงทุนกับบริษัทที่ก่อตั้งขึ้นมาใหม่เอี่ยม ชื่อบริษัทขอนแก่นอิงค์ แอทส์ จำกัด หรือเรียกง่ายๆ สั้นๆ ว่า KKTT-Khon Kaen Think Tank ทุนจดทะเบียน 200 ล้านบาท เรียกระดมทุนจาก 20 คน คนละ 10 ล้านบาท บอกกันไว้ล่วงหน้าว่า มาร่วมกันทำงานแบบ “มาแล้วจริง” ทุกคนเป็น Co-Founder ทุกคนมีหน้าที่ หากคิดว่างานไม่สำเร็จ ถอนตัวออกไปได้ทันที โดยมีแผนสำรองในการทำทางออกหากจะปิดบริษัทนี้ไว้ว่า เงินเหลือเท่าใดก็เท่านั้น ไม่มีคำเรียกร้องว่าจะขาดทุนหรือกำไร ให้ชัดเจนไปเลย มาถึงวันนี้ยังไม่มีใครถอยออกจากกลุ่มเลย การขับเคลื่อนจึงเป็นปึกแผ่น

KKTT วางนโยบายชัดเจนว่า จะทำงานในรอบ 3 เรื่อง คือ 1.ศึกษาระบบขนส่ง 2.การวางโครงสร้างการเชื่อมต่อในหลายมิติ 3.วาง

รากการศึกษา เพื่อสนับสนุนเชิงเปรียบเทียบการพัฒนาเมืองกับเมืองอื่นๆ ทั่วโลก-จึงเป็นที่มาของการส่งสมาชิกในกลุ่ม ไปนั่งเรียนหนังสือเฉพาะเรื่องการพัฒนาเมืองในต่างประเทศ เพื่อกลับมาทำงานต่อในเรื่องนี้

ล่าสุดพบว่า ในรอบ 4 ปี การใช้ทุนเพื่อขับเคลื่อนเรื่องนี้ ใช้ไปแล้วเพียงกึ่งเดียวของทุนที่เรียกระดมมา เพราะเมื่อขยับตัวจนเครื่องจักรของสังคมทำงาน จึงมีหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาช่วยสนับสนุน

ขอลิทธิในการบริหารบ้านเกิด

หน่วยงานแรกที่พวกเขาเข้าไปขอข้อมูลและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการตั้งโจทย์ของขอนแก่นโมเดล คือ กลุ่ม NGO ในขอนแก่น เป้าหมายของ NGO คือการทำให้ชีวิตคนจนดีขึ้น

เมื่อนำโจทย์ทุกด้านมาสังเคราะห์ หล่อหลอมกลายเป็นแนวทางของการวางโครงสร้างความคิดที่จะนำไปสู่ภาคปฏิบัติ จึงเกิดขึ้นภายใต้แนวคิดที่แข็งแกร่งขึ้น ตามความมั่นใจของข้อมูล เนื้อหา และเป้าหมายที่ชัดเจน ที่ทุกคนมองเห็น

เป็นภาพเดียวกัน

“ขอนแก่นโมเดล” จึงเป็นการ “ขอลิทธิ” ในการบริหารบ้านเมืองของตัวเอง ไม่ได้มุ่งของงบประมาณจากภาครัฐบาล เป็นโครงสร้างการขนส่งมวลชน ที่ใช้กลไกของตลาดทุนมาขับเคลื่อน

จังหวัดขอนแก่นเป็นเมืองใหญ่ การเติบโตของเมืองจึงมีรูปแบบคล้ายเมืองหลวง คือ กระจุกตัวในเขตเมือง การจราจรติดขัด เมืองนี้ไม่มีการขนส่งทางน้ำ ไม่มีทะเล การวางโครงสร้างจึงต้องใช้ระบบรางเป็นตัวเชื่อม

เทียบเคียงการบริหารจัดการเรื่องนี้กับกรุงเทพมหานคร คือการใช้บริษัท กรุงเทพมหานคร จำกัด-บริษัทลูกของ กทม. มาบริหารงานเพื่อความคล่องตัว จังหวัดขอนแก่นมีบริษัท ขอนแก่นทรานซิฟซิสเต็ม จำกัด-KKTS มาเป็นผู้บริหาร ซึ่งเป็นการร่วมทุนของเทศบาลทั้ง 5 แห่ง คือ เทศบาลตำบลสำราญ, เมืองศิลา, นครขอนแก่น, ตำบลเมืองเก่าและตำบลท่าพระ เมื่อปี 2560 กรมสิทธิในการบริหารงานจึงอยู่ในมือของ KKTS มูลค่าโครงการรถไฟฟ้าวรางเบา ระยะทาง 22.6 กิโลเมตร 16 สถานีขึ้น-ลง มูลค่าโครงการราว 15,000 ล้านบาท ระดมทุนด้วยการใช้กลไกตลาดทุน (ไม่ใช่งบประมาณจากรัฐบาลกลาง) ขณะนี้มีกองทุนจากต่างประเทศให้ความสนใจโครงการนี้ไม่ต่ำกว่า 3-4 ราย แต่พวกเขาไม่ละเลยคนที่ท้องถิ่นที่ควรมีส่วนร่วม ด้วยการระดมทุนจากการเปิดกองทุนให้คนขอนแก่น ในราคาพาร์ มูลค่าราว 1,000 ล้านบาท

กว่าจะเดินทางกันมาถึงวันนี้ได้นั้น เขาเล่าว่า ต้องใช้พลังกำลังจากหลายด้าน ฝ่าฟันกฎระเบียบเดิมๆ ขี้แฉกับทุกหน่วยงาน ยืนหยัดกับความตั้งใจ ให้ทุกอย่างถูกต้อง งดงาม สร้างความทันสมัยให้เมือง วางรากฐานให้เมืองเติบโตอย่างทิศทางที่ควรจะเป็น คาดว่าโครงการนี้จะสามารถเริ่มการก่อสร้างได้ราวไตรมาสสามของปี 2562 นี้

“ขอนแก่นโมเดล” ฝังตัวใน “Smart City”

“ขอนแก่นโมเดล” ถูกปักหมุดลงอย่างถาวรที่จังหวัดขอนแก่น และมีการต่อยอดบรรจุอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ของจังหวัดขอนแก่น อีกกว่า 70 โครงการ ภายในคำว่า “Smart City” ที่ครอบคลุมอีกหลายเรื่องราวของการใช้ชีวิตในยุคอนาคตของลูกหลานของพวกเขา

ขณะเดียวกัน พวกเขาไม่ได้ละทิ้งอีกภาคของสังคม คือ ภาคการเกษตร การตลาดเรื่องเกษตรอินทรีย์ เป็นเทรนด์ของสังคมที่ตระหนักเรื่องอาหารการกิน คุณภาพชีวิตที่ดี จึงเป็นอีกกลยุทธ์ที่เข้ามาช่วยเติมเต็มให้ขอนแก่นโมเดล มีเสน่ห์ น่าค้นหา

การพัฒนาเมืองด้วยต้นแบบของขอนแก่นโมเดล จึงชัดเจนในตัวเอง ไม่ฉาบฉวยที่นิยมเรียกขานเรื่องใดๆ ที่เกิดขึ้น ยกให้เป็นตัวอย่างเพียงข้ามคืน วาบวบแล้วหายไป การคิด-พูด-ลงมือทำที่จริงจังต่อเนื่อง จึงกลายเป็นต้นแบบในการพัฒนาเมืองด้วยตนเอง มาบัดนี้จึงมีการถ่ายทอดแนวคิดไปยังจังหวัดเครือข่ายอีก 14 จังหวัด เชื่อว่าในอนาคต พวกเราคงจะเห็นแนวคิดนี้ผุดขึ้นอีกหลายเมือง

ความสำเร็จในภาคแรกของ “ขอนแก่นโมเดล” จึงต้องการความเข้มแข็งต่อเนื่อง ส่งต่อพลังกำลังจากคนรุ่นต่อรุ่น แต่เหตุผลที่มั่นคง จะช่วยให้ต้นแบบนี้มั่นคงในหลักการ ยั่งยืนในแนวคิด มีแรงหนุนจากบริบทท้องถิ่น ที่ซึ่งวางไว้อีกเหตุผลคือ การผนึกกำลังกันของ 8 องค์กรเศรษฐกิจ ที่มีนัดประชุมกันทุกเดือน เล่าเรื่องราวรายงานงานในมือของแต่ละองค์กรอย่างต่อเนื่อง จิ๊กซอว์ทุกตัวจึงถูกเปิดเผย เป็นมาตรการทางสังคมที่สมยุค ใครช้า ใครขัดข้อง

เรื่องใด ใครจะเข้าไปช่วยกันเรื่องใดบ้าง รู้กันหมด

ลูกหลานคนจีนในยุคพวกเขาที่เกิดในดินแดนดินไทย ถูกสอนให้รักถิ่นเกิด และอีกหลายคำที่กลายเป็นปรัชญา ให้พวกเขาใช้เป็น “ธงชัย” ในการทำงาน อาทิ อย่าพูดคำว่า “ไม่มีเงิน” เพราะคนจีนขยันทำมาหากิน เชื่อกันว่ามีวิหาเงินมากมาย จึงมักสอนลูกหลานให้มีมานะ อดทน มีประจวบัก ติดตัวตลอดเวลา เมื่อรวยแล้วต้องแบ่งปันมาช่วยคนจน วิหาเงินช่องทางของโลกทุนนิยมคือ การใช้กลไกของตลาดทุน โมเดลธุรกิจของรถไฟฟ้ารางเบาของจังหวัดขอนแก่นจึงเป็นคำตอบด้านเงินลงทุนของเรื่องนี้

ติดตามภาคต่อไปของ “ขอนแก่นโมเดล” ได้เป็นลำดับ เมื่อคุณๆ เข้าใจต้นเรื่อง ย่อมเข้าใจอนาคตของโมเดลนี้ เช่นกัน.....

โดย New Money